

Coxartróza - RTG a CT

Kopřivová T., Fraňková P.
*Klinika radiologie a nukleární medicíny LF MU
a Fakultní nemocnice Brno*

Osteoartróza kyčlí - coxartróza

- Nejčastější onemocnění kyčlí u dospělých - nejčastější důvod snímkování kyčlí
- Nezánettivé postižení hyalinní chrupavky a okolních tkání synoviálního kloubu
- **Primární** (idiopatická) x **sekundární** (trauma, zánět, dysplazie kyčle, opakované krvácení do kloubu, metabolická onemocnění...)

Zobrazovací metody

- **RTG**

- Metoda volby – rychlá, levná, dostupná
- Není senzitivní v diagnostice časně artrózy
- **Předozadní projekce** – jedné kyčle/pánve

- **CT**

- Výjimečně, ke zhodnocení např. případného traumatu v terénu artrózy

Co hodnotíme

- Konfiguraci kloubu
- Kloubní štěrbinu
- Kloubní plochy a jejich okraje
- Subchondrální kost

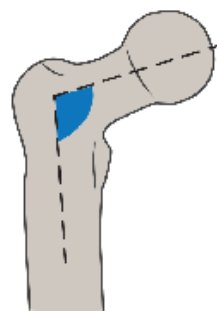
Konfigurace kloubu

A. Normal
(126-139°)

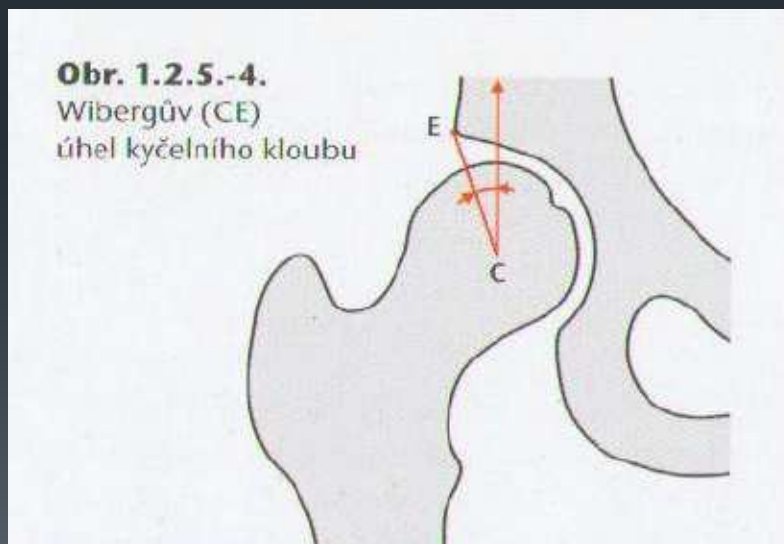
B. Coxa Valga
(>140°)

C. Coxa Vara
(<125°)

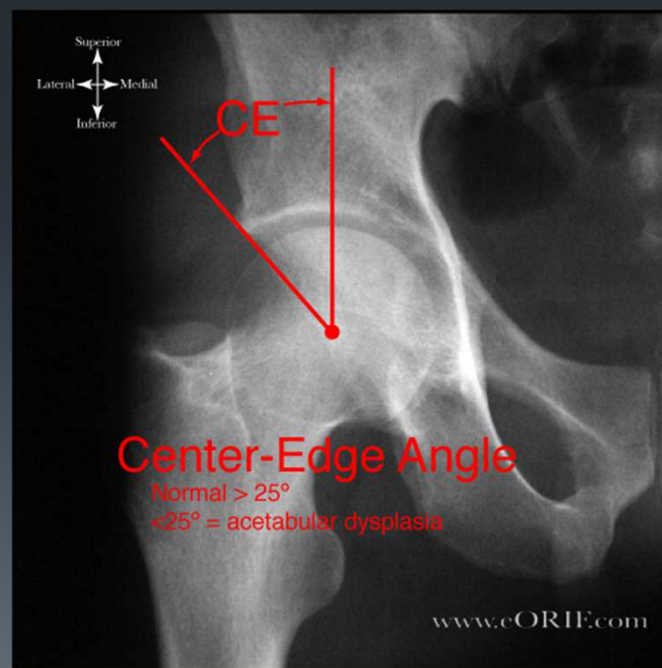

Wibergův úhel (lateral-center edge angle)

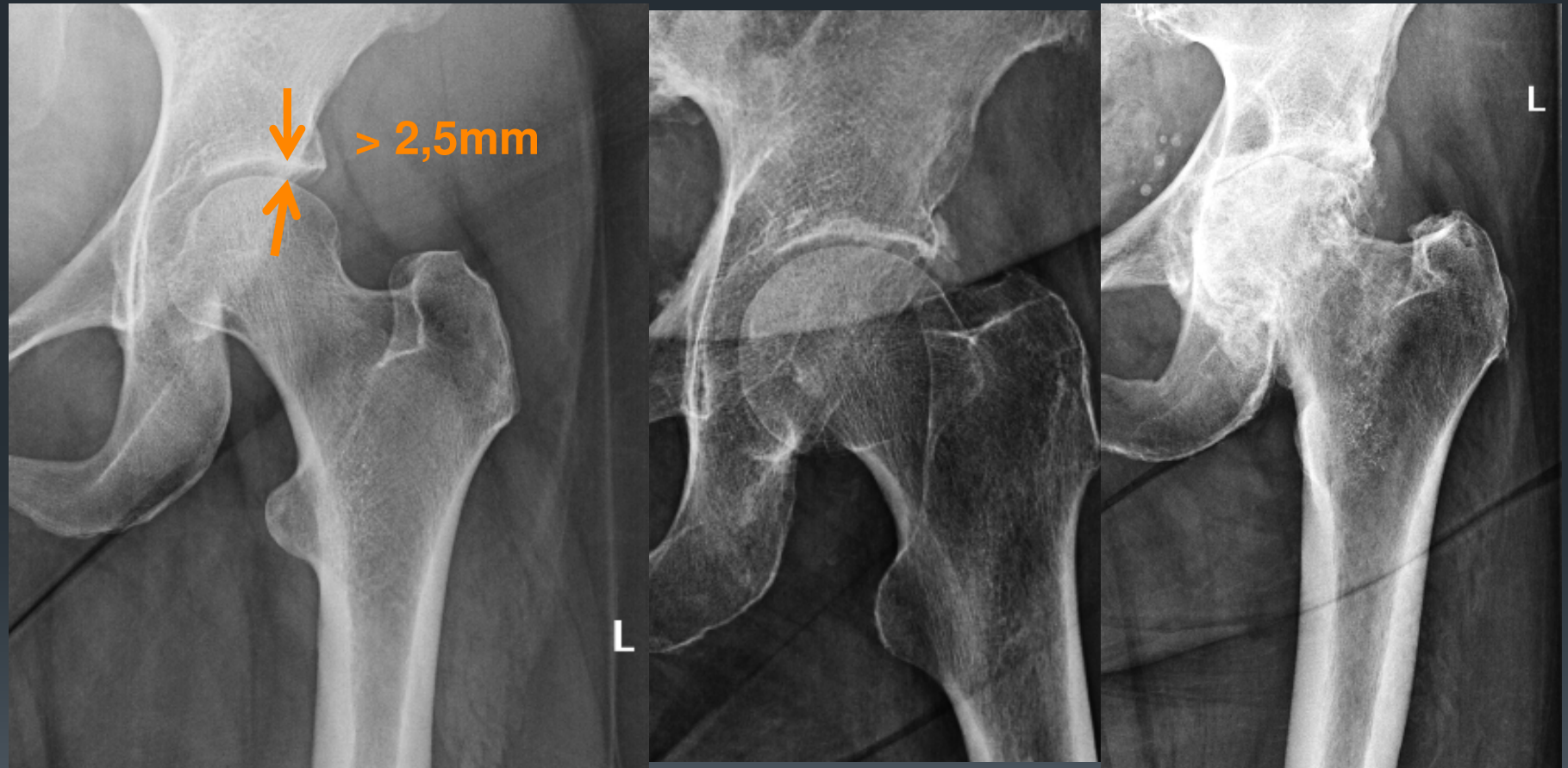
- úhel, který svírá kolmice jdoucí středem hlavice s linií protínající střed hlavice a horní/laterální okraj acetabula
- Pokud je v dospělosti menší než 20° = kloubní decentrace
- Snížený u vrozené dysplazie kyčelní
- Nelze měřit u deformované hlavice

Kolář et al., 2009, str. 161

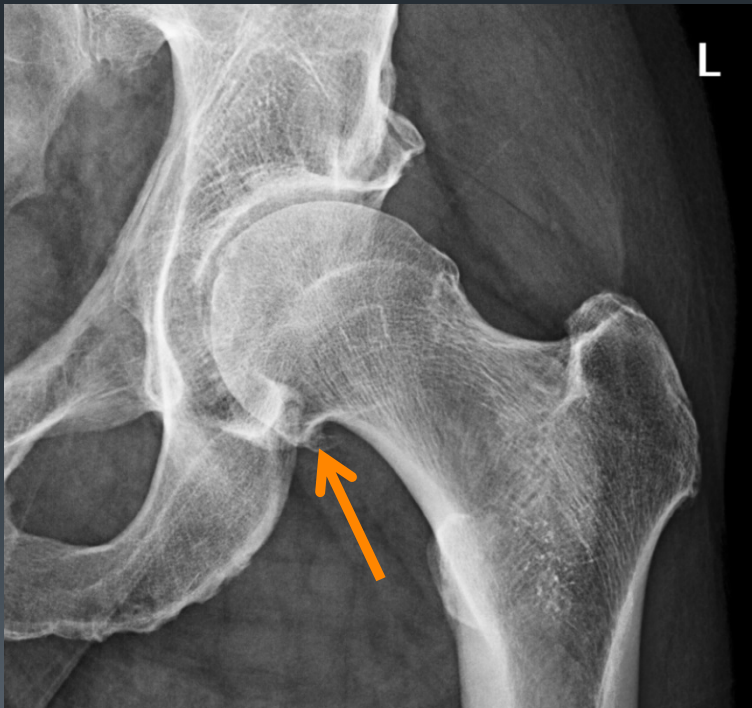
Kloubní štěrbina, kloubní plochy

Osteofyty

Centrální x marginální

- Centrálně – nerovnosti a nepravidelná kontura kl.plochy mediálně
- Okrajové rozšiřují pokrytí hlavice femoru a snižují kloubní napětí
- **senzitivita 89% a specificita 90% pro dg. coxartrózy**

Subchondrální kost

Sklerotizace

Pseudocysty

RTG klasifikace podle Kellgren-Lawrence

0	Normální nález, sférická hlavice, normální šíře kloubní štěrbiny
I	Naznačené zúžení kloubní štěrbiny mediálně, diskrétní osteofyty
II	Zúžení kloubní štěrbiny mediálně, osteofyty, sklerotizace především acetabulární – horní zevní kvadrant
III	výrazné difusní snížení kloubní štěrbiny, velké osteofyty, subchondrální pseudocysty , subchondrální sklerosa , oploštění hlavice femuru
IV	Úzká/zaniklá kloubní štěrbina, velké osteofyty, pokračující deformace hlavice

Coxartroza I.stupně

I

Naznačené zúžení kloubní štěrbiny mediálně, diskrétní osteofyty

Coxartroza II.stupně

II	Zúžení kloubní štěrbiny mediálně, osteofyty , sklerotizace především acetabulární – horní zevní kvadrant

Coxartroza III.stupně

III

výrazné difusní **snížení kloubní štěrby**, velké **osteofyty**, subchondrální **pseudocysty**, subchondrální **sklerosa**, počínající oploštění hlavice femuru

Coxartroza IV.stupně

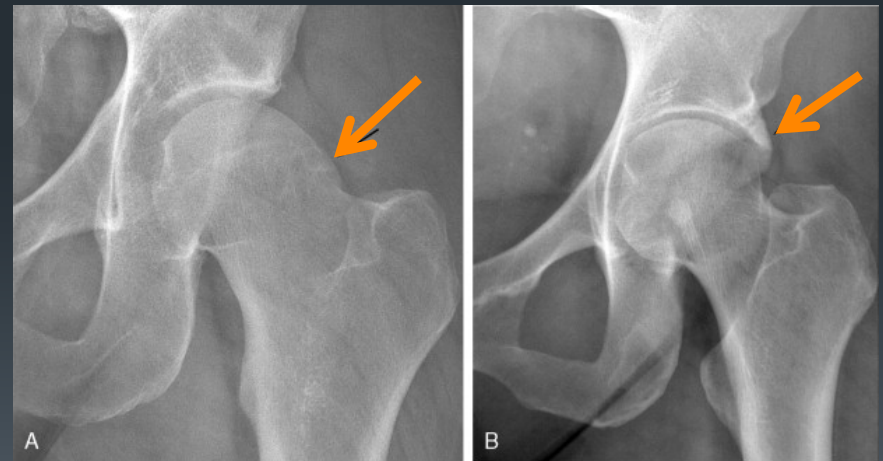
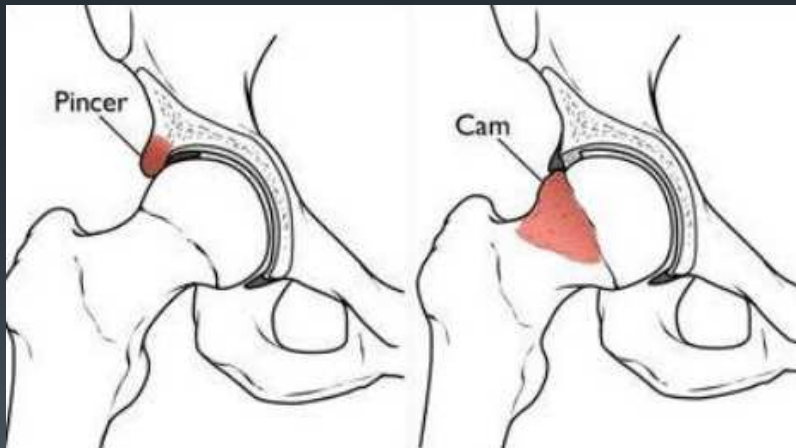

IV

Úzká/**zaniklá** kloubní **štěrbina**, velké osteofyty, pokračující **deformace hlavice**

Femoroacetabularní impingement

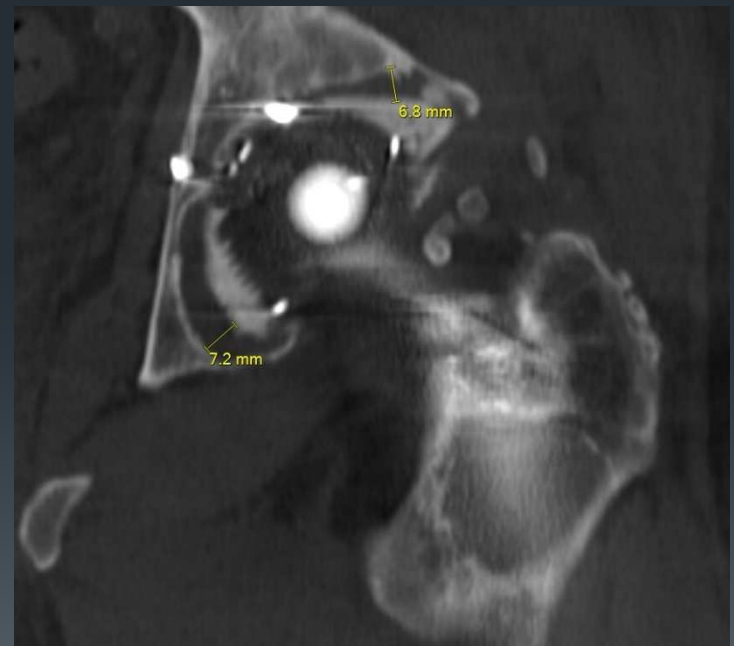
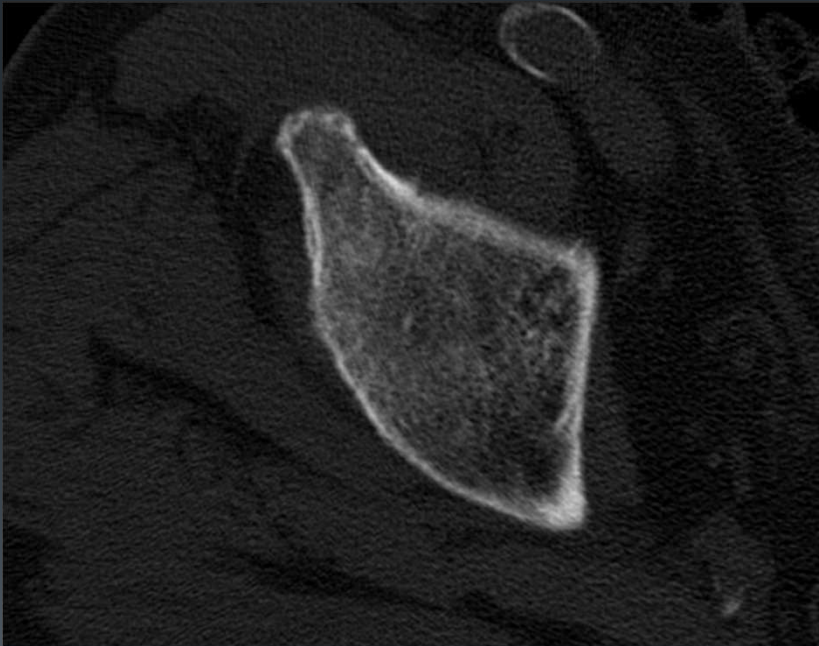
- Klinický syndrom – omezené bolestivé pohyby v kyčli u mladých dospělých, předpokládá se, že vede k brzkému rozvoji degenerativních změn
- Dán vrozenými morfologickými abnormalitami kyčelního kloubu
  1. **cam** charakterizovaný nesférickou hlavicí, častější u mužů
  2. **pincer** abnormalita acetabula - nadměrné krytí hlavice jamkou

GANZ, R., PARVIZI, J., BECK, M., LEUNIG, M., NOTZLI, H., SIEBENROCK, K. A.: Femoroacetabular Impingement: a Cause for Osteoarthritis of the Hip. Clin. Orthop., 424: 112–120, 2003.

CT

- K vyloučení traumatických změn v terénu pokročilé artrózy
- U pacientů s TEP ke zhodnocení známek uvolnění
- Hypodenzní lem širší **> 2mm**

Závěrem

- RTG metodou volby ke zhodnocení coxartrózy
- 4 stupňová klasifikace
- CT v indikovaných případech např. k vyloučení traumatických změn v terénu artrózy event. jiné etiologie

**Děkuji za
pozornost**